

Kielce, dnia 16.02.2004r.

Znak: WK-0917/790/2004

Dyrektor Gimnazjum Nr 1
w Radoszycach

Wystąpienie pokontrolne

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm) oraz § 7 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 stycznia 2000 r. w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania (Dz.U. Nr 3 poz. 34) przeprowadziła w Gminnym Zespole Obsługi Oświaty w Radoszycach w dniach 16 - 23 stycznia 2004 r. doraźną kontrolę w zakresie zabezpieczenia wypłaty wynagrodzeń dla nauczycieli za okres 2003 r. w Gimnazjum Nr 1 w Radoszycach.

W wyniku kontroli stwierdzono niżej opisaną nieprawidłowość, która powstała wskutek nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa przez osoby odpowiedzialne za gospodarkę finansową szkoły.

Przedstawiając ustalenia kontroli Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych wnosi o ich wykorzystanie celem usunięcia stwierdzonej nieprawidłowości poprzez realizację niżej przedstawionego wniosku pokontrolnego oraz podjęcie innych niezbędnych działań w celu niedopuszczenia do powstania podobnych nieprawidłowości w dalszej działalności statutowej Gimnazjum.

Rada Gminy korzystając z uprawnienia wynikającego z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2003 r. Nr 15 poz. 148) w uchwale Nr V/30/2003 z dnia 1 lutego 2003 w sprawie uchwalenia budżetu gminy na 2003 rok upoważniła Wójta Gminy do dokonywania zmian w planie wydatków.

Przedmiotowe upoważnienie nie obejmowało zmiany planu wydatków na wynagrodzenia, który to zastrzeżono do wyłącznej właściwości rady, zgodnie z art. 129 ust. 1, w związku z art. 92 pkt 8 oraz z art.96 ust. 5 ustawy o finansach publicznych.

Jednocześnie Rada Gminy upoważniła Wójta Gminy do przekazania uprawnień do dokonywania przeniesień planowanych wydatków dla kierowników jednostek organizacyjnych gminy.

Wójt Gminy nie wykorzystał oddanych mu uprawnień i nie upoważnił Dyrektora Gimnazjum Nr 1 w Radoszycach do dokonywania przedmiotowych zmian w planie finansowym szkoły.

Na podstawie porozumienia spisanego w dniu 2.09.1999 r. Dyrektor Gimnazjum powierzył Dyrektorowi Gminnego Zespołu Obsługi Oświaty w Radoszycach obsługę administracyjną, organizacyjną i finansową Gimnazjum.

Kontrola realizacji planu finansowego Gimnazjum na dzień 31.12.2003 roku wykazała, że wydatki i zobowiązania wymagalne przekroczyły planowane wydatki na łączną kwotę 30.110,64 zł. w następujących paragrafach:

- rozdział 80110

Paragraf (§)	Plan po zmianach	Wykonanie (zł)	Przekroczenie planowanych wydatków (zł)	Zobowiązania wymagalne (zł)	Razem (4+5)
1	2	3	4	5	6
4010	909.084,00	910.688,89	1604,89	19.225,59	20.830,48
4120	26.002,00	26.264,31	262,31	-	262,31

3020	92.416,00	92.404,59	-	1.379,01	1.379,01
4300	25.044,00	25.174,84	130,84	6.412,96	6.543,80
Razem przekroczenia			1.998,04	27.017,56	29.015,60

- rozdział 85401

1	2	3	4	5	6
4300	2.578,00	2.564,13	-	1.095,04	1.095,04

Przekroczenie planu wydatków w kwocie 1.604,89 zł. oraz zobowiązań wymagalnych w kwocie 20.830,48 zł. w § 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników nastąpiło w sytuacjach:

a) uzyskania wyższego stopnia awansu zawodowego przez 3 nauczycieli począwszy od miesiąca kwietnia 2003 r. oraz kolejnych 4 nauczycieli od miesiąca sierpnia 2003 r. Łączne skutki finansowe wzrostu wynagrodzeń nauczycieli z tytułu awansu zawodowego wyniosły 19.362,00 zł. Wzrost wynagrodzeń zasadniczych zwiększył stawki wynagrodzeń tych nauczycieli za jedną godzinę ponadwymiarową, co spowodowało dodatkowe zwiększenie wynagrodzeń za godziny ponadwymiarowe o kwotę 8.513,16 zł.

b) wypłaty nagrody jubileuszowej dla pracownika obsługi w wysokości 1.332,00 zł.

c) decyzji Wójta Gminy, znak GZOO 3219-7/03 z dnia 18.08.2003r. w sprawie indywidualnego nauczania jednego ucznia, co skutkowało nieplanowanym wzrostem wynagrodzeń z tego tytułu o kwotę 3.282,00 zł.

Łączna kwota faktycznie przyjętych do realizacji wydatków, a nie planowanych w § 4010 na wynagrodzenia osobowe pracowników w 2003 r. na dzień 31.12.2003 r. wyniosła 32.489,16 zł. Natomiast według sprawozdania Rb 28 S przekroczenie wydatków w § 4010 z tego tytułu wyniosło 20.830,48 zł.

Faktyczną różnicę pomiędzy nie planowanymi wydatkami przyjętymi do realizacji w wysokości 32.489,16 zł., a przekroczeniem wydatków z tego tytułu według sprawozdania w kwocie 11.658,68 zł. pomniejsza zaplanowane lecz niewypłacone wynagrodzenie dla jednego nauczyciela, z którym nie przedłużono umowy o pracę począwszy od 1.01.2003 r.

Z kolei przekroczenie planu wydatków w kwocie 130,84 zł. oraz zaciągnięcie zobowiązań wymagalnych w kwocie 7.508,00 zł. w § 4300 Zakup usług pozostałych, było wynikiem większych niż planowano wydatków z tytułu prenumeraty czasopism, zużycia wody i ścieków, konserwacji sprzętu oraz awarii serwera w miesiącu wrześniu i październiku. W konsekwencji przekroczenie wydatków i zobowiązań wymagalnych w powyższym paragrafie na łączną kwotę 7.638,84 zł., spowodowała dopłata do czesnego i refundacja wydatków dla nauczycieli za szkolenia i kursy, zapłata za fakturę dla Telekomunikacji Polskiej S.A., Komunalnego Zakładu Gospodarczego w Radoszycach oraz częściowej zapłaty za przeprowadzone szkolenie.

Powstanie zobowiązań wymagalnych, które razem z wydatkami przekroczyły kwotę planu w § 3020 Nagrody i wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń, spowodowane zostało zaliczeniem do kosztów Gimnazjum ekwiwalentu za środki czystości, herbatę i odzież ochronną dla pracowników.

Przekroczenie planu wydatków w § 4120 Składki na Fundusz Pracy, było wynikiem zapłaty przedmiotowych składek w wyniku zwiększonych wypłat wynagrodzeń.

Zgodnie z § 9 ust. 2 pkt 7 statutu Gimnazjum zatwierdzonego uchwałą Nr VII/73/99 Rady Gminy z dnia 30 czerwca 1999 r., oraz art. 39 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie oświaty „Dyrektor dysponuje środkami określonymi w planie finansowym szkoły i ponosi odpowiedzialność za ich prawidłowe wykorzystanie.”

Zarząd Gminy na podstawie pełnomocnictwa Nr 4/2000 z dnia 8 marca 2000 r upoważnił Dyrektora Gimnazjum do „Dysponowania przyznanymi w budżecie gminy środkami finansowymi i planowania ich zgodnie z obowiązującymi przepisami. Przez dysponowanie rozumie się także zawieranie umów niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania jednostki mieszczących się w granicach zwykłego zarządu”.

Jak wynika z § 21 ust. 1 Statutu, szczegółową organizację nauczania, wychowania i opieki w danym roku szkolnym określa arkusz organizacji gimnazjum opracowany przez dyrektora szkoły, z uwzględnieniem szkolnego planu nauczania o którym mowa w przepisach dotyczących ramowych planów nauczania. Arkusz organizacji gimnazjum zatwierdza organ prowadzący szkołę do 30 maja danego roku.

W arkuszu organizacji gimnazjum zamieszcza się w szczególności: liczbę pracowników szkoły, w tym pracowników zajmujących stanowiska kierownicze, ogólną liczbę godzin zajęć edukacyjnych ze środków przydzielonych przez organ prowadzący gimnazjum.

Arkusz organizacyjny szkoły opracowuje się na dany rok szkolny licząc od miesiąca września do sierpnia roku następnego. Tak więc w jednym roku budżetowym obowiązują dwa arkusze organizacyjne. Podstawę opracowania arkusza stanowi Rozporządzenie M.E.N.iS. z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. Nr 15 poz. 142 z późn. zm.).

W arkuszu organizacyjnym szkoły zamieszcza się dane stanowiące podstawę do opracowania planu finansowego szkoły w zakresie ustalenia wydatków na wynagrodzenia pracowników. Przy wyliczeniach uwzględnia się wynagrodzenie zasadnicze, dodatek stażowy, za wychowawstwo, opiekę stażu, dodatek wiejski i mieszkaniowy oraz godziny ponadwymiarowe.

W czasie trwania roku szkolnego i budżetowego zachodzą zmiany w zakresie wynagrodzeń, których nie można przewidzieć na dzień sporządzania arkusza organizacyjnego szkoły oraz planu finansowego szkoły. Jeżeli zaistniała zmiana ma wpływ na wysokość planowanych wynagrodzeń automatycznie dokonuje się stosownych zmian w arkuszu organizacyjnym. W następstwie powyższe zatwierdza organ prowadzący szkołę oraz wprowadza stosowną zmianę w planie finansowym.

Przy opracowywaniu planu finansowego Gimnazjum Nr 1 w Radoszycach na 2003 rok wynagrodzenia dla pracowników ustalono na podstawie arkusza organizacyjnego na rok szkolny 2002/2003. Dyrektor Gimnazjum pomimo zaistnienia zmian w zakresie wynagrodzeń dla nauczycieli, jakie wystąpiły w trakcie 2003 roku zaniechał dokonania przedmiotowej zmiany w arkuszach organizacyjnych na rok szkolny 2002/2003 i 2003/2004 (za wyjątkiem nauczania indywidualnego jednego ucznia) i nie przedłożył powyższego do zatwierdzenia Wójtowi Gminy, nie złożył także stosownych wniosków za pośrednictwem organu prowadzącego szkołę w imieniu którego działa Wójt Gminy o dokonanie odnośnej zmiany w planie finansowym Gimnazjum na 2003 rok.

W konsekwencji wydatki na wynagrodzenia do miesiąca grudnia 2003 r. realizowane były według planu przewidzianego na dzień 1.01.2003 r.

Dyrektor Gimnazjum do miesiąca grudnia nie występował do Wójta Gminy o zmianę planu finansowego na wynagrodzenia, w związku ze wzrostem wynagrodzeń nauczycieli od miesiąca kwietnia i miesiąca sierpnia 2003 roku spowodowanych awansem zawodowym.

Z wyjaśnienia Dyrektora Gimnazjum wynika, że na dzień wypłaty zwiększonego wynagrodzenia dysponował wystarczającymi środkami finansowymi na ten cel ujętymi w planie finansowym. Po uzyskaniu informacji (w miesiącu listopadzie) o możliwym niedoborze środków finansowych zwrócił się poprzez GZOO z wnioskiem z dnia 16 i 17 grudnia 2003 r. o dokonanie stosownych przesunięć pomiędzy rozdziałami.

Powyższe wyjaśnienie Dyrektora Gimnazjum świadczy o niezrozumieniu podstawowej zasady obowiązującej jednostki sektora finansów publicznych, dotyczącej istoty planowania oraz wydatkowania środków publicznych. Zgodnie z art. 129 ust. 1, w związku z art. 92 pkt 3 ustawy o finansach publicznych dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny. Z kontekstu powyższych przepisów wynika, że pełna realizacja zadań następuje w terminach określonych przepisami i harmonogramem, o którym mowa w art. 29 ust. 4 tej ustawy.

W zaistniałej sytuacji Dyrektor Gimnazjum, w związku z koniecznością wprowadzenia zmian mających wpływ na wysokość kwot ujętych w planie finansowym winien bieżąco wnioskować

o jego zmianę do Wójta Gminy. Takie zdarzenia mają bowiem wpływ na wysokość miesięcznej kwoty jaka z budżetu gminy przeznaczana jest na wydatki szkoły. Szkoła jako jednostka budżetowa nie może ponosić wydatków, w związku z zaistnieniem zdarzeń, które nie były przewidywane przy planowaniu wydatków tylko dlatego, iż na dzień obciążenia budżetu nie przekraczają kwot w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej. Zdarzenia takie należy bez zbędnej zwłoki zgłosić Wójtowi Gminy. Zmiana planu finansowego w ostatnich dniach roku budżetowego, nie może być wymuszana okolicznościami jakie miały systematycznie miejsce w trakcie całego roku.

Odpowiedzialność za powyższą nieprawidłowość ponoszą Pan Czesław Staciwa – Dyrektor Gimnazjum.

Powyższa nieprawidłowość polegające na przekroczeniu upoważnienia do dokonywania wydatków ze środków publicznych na kwotę 1.998,04 zł. oraz przekroczeniu zakresu upoważnienia do zaciągania zobowiązań obciążających budżet na kwotę 28.112,60 zł. stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych w rozumieniu art. 138 ust. 1 pkt 2 i 7 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2003 r. Nr 15 poz. 148 z późn. zm.).

Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych ponoszą Pan Czesław Staciwa – Dyrektor Gimnazjum.

Wniosek pokontrolny Nr 1

1.1. Zmiany mające wpływ na wysokość planowanych wynagrodzeń na bieżąco wprowadzać do arkusza organizacyjnego z jednoczesnym przekazaniem do zatwierdzenia przez organ prowadzący szkołę.

1.2. Niezwłocznie po zaistnieniu okoliczności związanych z koniecznością poniesienia wydatków, które nie były wcześniej planowane, składać stosowne wnioski do Wójta Gminy o zmianę w planie finansowym jednostki.

1.3. Wydatków budżetowych dokonywać w granicach kwot określonych w planie finansowym z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień zgodnie z planowanym przeznaczeniem.

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli, Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych wnosi o podjęcie działań zmierzających do wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości i oczekuje od Pana Dyrektora informacji o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu służy prawo złożenia zastrzeżeń na podstawie art. 9 ust. 3 i ust. 4 przedmiotowej ustawy do tut. Kolegium za pośrednictwem Prezesa Izby w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

PREZES
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Kielcach
/-/
mgr Henryk Rzepa

Do wiadomości:
Wójt Gminy